

Umhverfisstofnun

Environment and Food Agency of Iceland

✉ Suðurlandsbraut 24

IS-108 Reykjavík, Iceland

☎ (+354) 591 2000

Fax (+354) 591 2010

umhverfisstofnun@ust.is

www.umhverfisstofnun.is

Skipulagsstofnun
Sigurður Ásbjörnsson
Laugavegi 166
150 Reykjavík

Reykjavík, 5. mars 2008

Tilvísun: UST20080200085/bs

Efnistaka í Lambafelli, Sveitarfélaginu Ölfusi. Tillaga að matsáætlun.

Vísað er til bréfs Skipulagsstofnunar dags. 12. febrúar sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu að matsáætlun vegna efnistöku Jarðefnaiðnaðar ehf í Lambafelli. Umhverfisstofnun gerir eftirfarandi athugasemdir við matsáætlunina.

Haugsetning efnis

Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hugsanlegri haugsetningu efnis. Sérstaklega hvað varðar form haugs og aðlögun hans að öðrum landformum.

Gróður / dýralíf

Ef sjaldgæfar tegundir eða tegundir á válista Náttúrufræðistofnunar Íslands er að finna innan áhrifasvæðis framkvæmdarinnar telur Umhverfisstofnun nauðsynlegt að fundarstaðir þessara tegunda verði afmarkaðir á korti.

Í tillögu að matsáætlun kemur fram að að gróðurfar og dýralíf svæðisins hafi verið skoðað sumarið 2007. Umhverfisstofnun vekur athygli á að ekki er vísað til þessara rannsókna í heimildarlista. Stofnunin telur mikilvægt að í frummatsskýrslu verði m.a. gerð grein fyrir aðferðum við rannsóknir á gróðri og dýralífi.

Í tillögu að matsáætlun kemur fram að metin verði áhrif framkvæmdarinnar á spendýr og fugla. Umhverfisstofnun telur ekki þörf á að meta áhrif framkvæmdarinnar á spendýr.

Valkostir

Í tillögu að matsáætlun eru skilgreindir tveir valkostir hvað varðar umfang efnistökkunnar og þar með afmörkun námasvæðis. Umhverfisstofnun telur nauðsynlegt að í frummatsskýrslu verði fjallað með sambærilegum hætti um báða valkosti og að val á valkosti verði vel rökstutt. Stofnunin telur mikilvægt að val á valkosti miðist við að sem þægilegast verði að fella efnistökusvæðið að öröskuðu landi.

Jarðfræði / svæði á náttúruminjaskrá

Í tillögu að matsáætlun kemur fram að lýst verði jarðfræði svæðisins og gerð grein fyrir henni

í matsskýrslu. Einnig verði skoðað verndargildi svæðisins og sérstaða ef einhver er. Þá kemur fram í tillögunni að metin verði áhrif framkvæmdarinnar á svæði nr. 753 á náttúruminjaskrá. Umhverfisstofnun vekur athygli á að nauðsynlegt er að gera grein fyrir áhrifum framkvæmdarinnar á eldhraun sem njóta sérstakrar verndar skv. 37. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd. Hraun sem runnu frá Eldborgum við Lambafell eru auk eldvarpanna sjálfra og hrauntraða á náttúruminjaskrá.

Umhverfisstofnun telur að afmarka eigi efnistökusvæði í Lambafelli þannig að hrauntungunni milli þjóðveggar og fjallshlíðarinnar verði ekki raskað frekar en orðið er til að vernda jarðmyndanir sem njóta verndar og til að áhrif á nærsvæði vegarins verði sem minnst.

Núllkostur

Í tillögu að matsáætlun segir m.a. að ekki sé um aðra kosti að ræða varðandi efnisvinnslu nema að fara á önnur svæði. Umhverfisstofnun vekur athygli á að í svokölluðum núllkosti felst að aðhafast ekkert. Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda kemur fram að núllkostur miðast „við grunnástand, þ.e. það ástand sem ríkir á umræddu svæði m.t.t. náttúrufars og samfélags, þ.m.t. þau mannvirki sem reist hafa verið og þá starfsemi sem fyrir er.”

Landslag / sjónræn áhrif

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að fjallað verði um sjónræn áhrif valkosta með myndrænum hætti, s.s. með ljósmyndum frá völdum stöðum/útsýnisstöðum. Tilgreina þarf hvar myndirnar eru teknar, hvert sjónarhornið er og hvað myndirnar eiga að sýna. Umhverfisstofnun telur að í frummatsskýrslu eigi með tölvugerðum myndum að sýna og gera samanburð á landslagi fyrir og eftir framkvæmdir.

Í frummatsskýrslu ætti að gera grein fyrir aðlögun námunnar að Lambafellshnúk, en Umhverfisstofnun telur að leggja eigi áherslu á að hlíðum hnúksins verði ekki raskað. Einnig er nauðsynlegt að gera grein fyrir hvernig vinnslu á mörkum náma Árvéla og Jarðefnaiðnaðar verði háttað til að tryggja að neikvæð sjónræn áhrif efnistökkunnar verði sem minnst. Æskilegt er að samræmdar hugmyndir um endanlegt útlit fjallshlíðarinnar liggi fyrir hjá báðum aðilum.

Umhverfisstofnun telur æskilegt að endanlegt yfirborð fjallshlíðarinnar verði sýnt með kennisniðum á nokkrum stöðum í námunni. Leitast ætti við að frágangur námunnar fari sem mest fram samhliða efnistökkunni.

Rykmengun

Samkvæmt tillögu að matsáætlun verður skoðað hugsanlegt rykfok við sérstakar aðstæður sem gæti haft áhrif á gróðurfar eða dýralíf. Umhverfisstofnun telur ástæðu til að skoða sérstaklega rykmengun vegna umferðar um aðkomuveg að námunni og hvort grípa megi til aðgerða til að draga úr henni. Í því sambandi má vekja athygli á að ryk er sá þáttur sem hefur hvað mest áhrif á heilsu fólks og getur því haft áhrif á þá starfsmenn sem eru við störf innan námasvæðisins.

Virðingarfyllst

Björn Stefánsson

Hjalti J. Guðmundsson